

Nr 206.

Av herr **Nordenson**, om ökat anslag till avsättning till lotterimedelsfonden.

I statsverkspropositionen, tionde huvudtiteln (95 p. 10), föreslås, att för avsättning till lotterimedelsfonden för budgetåret 1949/50 måtte anvisas ett anslag av 7 000 000 kronor.

Enligt beslut av 1938 års riksdag skall behållningen av Svenska penninglotteriet aktiebolag fördelas lika mellan den allmänna budgeten och en under statskontorets förvaltning ställd diversemedelsfond, benämnd lotterimedelsfonden, varifrån enligt Kungl. Maj:ts bestämmande bidrag skola utgå till vissa kulturella ändamål m. m. Genom beslut av senare riksdagar har avsättningen till lotterimedelsfonden minskats. Under budgetåret 1947/48 anslogs ett belopp av 7 500 000 kronor, men under budgetåret 1948/49 endast 6 750 000 kronor. 1948 års riksdag biföll Kungl. Maj:ts framställning. Emellertid framfördes i riksdagen, däribland från statsutskottshåll, mycket starka betänkligheter gentemot den hårda beskringen av anslaget, som Kungl. Maj:ts förslag innebar.

Statsrådet och chefen för handelsdepartementet omnämner i statsverkspropositionen, att i förslaget till riksstat för nästa budgetår inkomsterna av lotterimedel hava beräknats till 73 000 000 kronor. Skulle 1938 års riksdagsbeslut fortfarande gälla, skulle följaktligen till lotterimedelsfonden avsättas ej mindre än 36 500 000 kronor. Handelsministern vitsordar också, att under flera år avsättningen till lotterimedelsfonden tillmätts mycket knäppt i förhållande till behovet av bidrag ur fonden. Detta har bland annat fått till följd, att det i flera fall varit nödvändigt att under löpande budgetår besluta om disposition av medel, som först nästa budgetår skulle tillföras fonden. En mycket avsevärd del av det anslag, som nu föreslås, 7 000 000 kronor, skulle alltså i verkligheten hava disponerats innan ingången av budgetåret 1949/50. Trots de starka skäl, som tala till förmån för en väsentlig höjning, har handelsministern emellertid icke kunnat tillstyrka en större anslagshöjning än med 250 000 kronor, vilket i verkligheten i förhållande till budgetåret 1947/48 innebär en sänkning med 500 000 kronor.

Det kan principiellt icke vara tillfredsställande att redan under ett budgetår en stor del av det anslag, som skulle stå till förfogande för påföljande budgetår, måste disponeras. Redan av denna anledning borde följaktligen en rättelse ske, så att anslaget icke behöver användas i förskott. Redan av denna anledning torde en ökning av anslaget ske med ett belopp, som sannolikt uppgår till flera miljoner kronor. Då årets budgetförslag resulterar i en

mycket omfattande överbalansering, torde tidpunkten i och för sig också vara lämplig för att nu verkställa den i verkligheten bokföringsmässiga korrigerings, som förefaller vara befogad.

En annan sak är, att de belopp, som nu stå till förfogande för kulturella ändamål, såsom följd av de nedskurna anslagen till lotterimedelsfonden, utan tvivel måste anses vara allt för små i förhållande till behovet. En genomgång av framställningarna visar, att på grund av brist på medel i allra högsta grad behjärtansvärda framställningar måste avslås. Behovet av anslag till årligen återkommande ändamål kan under nästkommande budgetår också förväntas på grund av automatiska kostnadsstegringar vara avsevärt större än under tidigare år och torde förmodligen uppgå till mellan 6,5 och 7 miljoner kronor. I verkligheten skulle, även om man fortsätter att leva på förskott i samma omfattning som hittills, av ett anslag å 7 000 000 kronor endast en mycket ringa del återstå för ändamål av mera tillfällig art, vilket bland annat — såsom handelsministern också berör — skulle komma att drabba landsortsintressena. I praktiken skulle ett till 7 miljoner kronor fastställt anslag medföra en utökad tillämpning av den i och för sig felaktiga förskottsmetoden. För att de tillfälliga ändamålen skola kunna tillmötesgå i skälig utsträckning och samtidigt ett riktigt system skall kunna följas måste en kraftig höjning av anslaget äga rum.

Storleken av den anslagshöjning, som kan erfordras för att anslaget i sin helhet de facto skulle vara tillgängligt för budgetåret 1949/50 eller med andra ord vilket tillägg, som för att få bort förskottssystemet borde utgå, kan naturligtvis utan svårighet fastställas på basis av en beräkning från handelsdepartementet. Departementet torde likaledes vara i tillfälle att visa huru stort anslaget för dels tillfälliga och dels återkommande ändamål skäligen borde vara, om också en mycket långtgående sparsamhet iakttages. Statsutskottet har givetvis möjlighet att från handelsdepartementet erhålla en sådan utredning, vilken en enskild motionär däremot knappast torde kunna påfordra. Under dessa förhållanden har jag ansett det nödvändigt att precisera mitt yrkande till att omfatta ett approximativt belopp. Det är möjligt, att den utredning, som statsutskottet kan erhålla, kommer att visa, att beloppet är för högt eller för lågt. Jag förutsätter för min del emellertid, att sådan höjning av anslaget vidtages att för tillfälliga ändamål tillhoppa åtminstone 1 000 000 kronor ställas till Kungl. Maj:ts disposition.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att för avsättning till lotteri-medelsfonden för budgetåret 1949/50 anvisa ett belopp av 10 500 000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1949.

Harald Nordenson.